

Studiu privind fuziunile și achizițiile în Europa Centrală și de Est și Comunitatea Statelor Independente în 2006*

Maturitate, viteză și mega-tranzacții

Raport de țară: România

Introducere

Avem deosebită plăcere de a vă prezenta *Studiul privind fuziunile și achizițiile în Europa Centrală și de Est și Comunitatea Statelor Independente* pentru anul 2006 și, în mod special, evoluția pieței românești, cu un capitol separat dedicat privatizărilor.

În 2006 economia României și-a continuat performanța impresionantă din anii precedenți, cu o creștere a PIB estimată la 7,7% în 2006. Inflația și-a continuat trendul descrescător, valoarea finală oficială de 4,87% pentru decembrie 2006 situându-se mai jos decât predicția oficială inițială de 5%. Această perioadă prelungită de rezultate economice solide, care a început în 2000, a fost un puternic catalizator în creșterea încrederii investitorilor locali și străini față de oportunitățile existente.

Ca urmare a acestei încrederi sporite investițiile directe au ajuns la 9,1 miliarde EUR în 2006, o creștere impresionantă de 75 de procente față de anul precedent. Conform Băncii Naționale a României (în raportul din cel de-al patru-lea trimestru al anului 2006), companiile străine care și-au finanțat subsidiarele locale au reprezentat o treime din total, în timp ce investițiile de capital (incluzând profitul reinvestit) au reprezentat celelalte două treimi.

Aderarea României la Uniunea Europeană a adus schimbări în comportamentul economic al antreprenorilor români: unii dintre ei au ales creșterea competitivității companiilor lor prin parteneriate de afaceri cu instituții financiare sau investitori strategici, alții au luat în considerare opțiuni de ieșire din piață iar alții au început să se intereseze de achiziții în țările învecinate.

În aceste condiții, în 2006, un număr semnificativ de tranzacții (134¹) au fost finalizate, majoritatea fiind inițiate de investitori străini. Bazându-ne pe numărul tranzacțiilor, estimăm că piața a crescut cu aproximativ 15% în aceeași perioadă. Considerăm de asemenea că valoarea medie a unei tranzacții este mai mare decât anul trecut, ținând cont de faptul că valoarea medie în anul trecut a fost afectată de finalizarea unei tranzacții private substanțiale. Toate datele indică o singură concluzie: odată cu îmbunătățirea economiei, un număr din ce în ce mai mare de investitori își îndreaptă atenția și resursele către România.

Ca o dovadă suplimentară a sustenabilității economiei, odată cu reorientarea investițiilor străine dinspre sectorul privatizărilor către companii private, fuziunile și achizițiile devin uzuale. Din perspectiva fuziunilor și achizițiilor, cele mai active sectoare ca volum de

investiții au fost serviciile financiare, farmaceuticele și construcțiile (inclusiv sectorul imobiliar), iar ca număr de tranzacții cele mai active au fost producția, construcțiile, serviciile financiare împreună cu media și serviciile.

Chiar dacă procesul de privatizare este acum într-un stadiu avansat, tranzacții importante sunt încă în așteptare sau pe lista de priorități. O astfel de prioritate este Electrica Muntenia Sud - cel mai mare și mai atractiv distribuitor de energie electrică din România – a cărei finalizare așteaptă decizia autorităților competente pentru a certifica procesul și a determina încheierea oficială a tranzacției în 2007.

Alte privatizări majore a căror lansare este așteptată în viitorul apropiat sunt: cele trei complexe energetice (Craiova, Rovinari și Turceni), cei trei distribuitori de energie electrică (Electrica Transilvania Nord, Electrica Transilvania Sud și Electrica Muntenia Nord), CFR Marfă, Poșta Română și Compania Națională de Radiocomunicații. Privatizarea CEC a fost amânată și se așteaptă re-lansarea procesului la o dată ulterioară.

În 2007, ne așteptăm ca sectorul privat, susținut de oportunitățile generate prin recenta aderare la UE, să devină stâlpul de rezistență al pieței de fuziuni și achiziții. Consolidarea în cazul unor sectoare ale industriei este încă într-o fază inițială, în timp ce în altete este deja în derulare, generând un potențial semnificativ pentru tranzacții pe măsură ce piața devine mai matură și mai eficientă.

Emilian RADU
Partener
Coordonator pentru Servicii de Consultanță
pentru Tranzacții, România

¹ - cifra obținută din însumarea tranzacțiilor anunțate în surse publice de informare

Rezultatele studiului – Piața de fuziuni și achiziții¹

În 2006, din surse publice, au fost identificate un număr de 134 de tranzacții finalizate în sectorul privat, reprezentând o creștere de peste 15% în comparație cu 2005 (117 de tranzacții în 2005, 42 în 2004 și 33 în 2003).

Cu referire la valoarea totală a piețelor de fuziuni și achiziții, România a fost plasată pe locul cinci în topul celor 11 țări CEE/CIS² evaluate, după Rusia, Polonia, Ungaria și Republica Cehă. Pe parcursul anului, valoarea totală a tranzacțiilor a atins 5.2 miliarde de USD, o mică scădere față de 2005 când a ajuns la 5.8 miliarde USD (procentul tranzacțiilor cu valori făcute publice fiind de 80%), luând în considerare tranzacții cu capital străin investit în România și capital românesc investit în companii străine. Însă datele fundamentale ale pieței s-au schimbat radical: în timp ce în 2005 o sigură tranzacție (achiziționarea Mobifon-Connex de către Vodafone) a reprezentat aproximativ jumătate din volumul pieței, în 2006 un număr din ce în ce mai mare de tranzacții cu valoare medie au fost încheiate.

În 2006 tranzacția medie dezvaluită a fost în jurul sumei de 45 de milioane USD, o cifră mai mică decât în 2005 când s-a înregistrat un maxim de 65 de milioane USD. Această descreștere este însă înșelătoare întrucât media este afectată de tranzacția Vodafone din 2005. Luând în considerare acest lucru, putem concluziona că, în fapt, tranzacția medie a crescut în 2006.

Implicarea investitorilor străini (92% din valoarea fluxurilor investiționale atrase de tranzacțiile din România) a fost mai intensă decât în 2005, și mai mare în comparație cu media CEE/CIS (per volum), indicând potențialul competitiv al economiei românești, care atrage mereu mai mulți investitori. Pe de altă parte, aceasta este o dovadă a potențialului oferit de activitatea spectaculoasă ce a avut loc în lumea afacerilor în anii precedenți pe teritoriul României, susținută de eficiență și entuziasmul oamenilor de afaceri români.

În ceea ce privește fluxurile investiționale atrase de tranzacțiile din România, Austria ocupa primul loc ca valoare investită (868 milioane USD), capitalurile dinspre Marea Britanie și Statele Unite menținându-se între primele cinci, dar cu volume de investiții mai scăzute decât în anul precedent, urmate de investițiile indiene (Ranbaxy - 324 milioane USD) și românești (aproape 8% din valoarea de piață).

În ceea ce privește volumul de piață/numărul de tranzacții, investitorii austrieci (cu 10 tranzacții), englezi (15) și americani (11) au fost cei mai activi investitori, cu excepția investitorilor autohtoni (41 de tranzacții), care conduc topul.

¹ – Privatizările nu sunt incluse în această secțiune. A se vedea secțiunea următoare a acestui raport

² – CEE/CIS se referă la cele unsprezece țări analizate în acest raport: Bulgaria, Croația, Cehia, Ungaria, Polonia, România, Rusia, Serbia, Slovacia, Slovenia, Ucraina

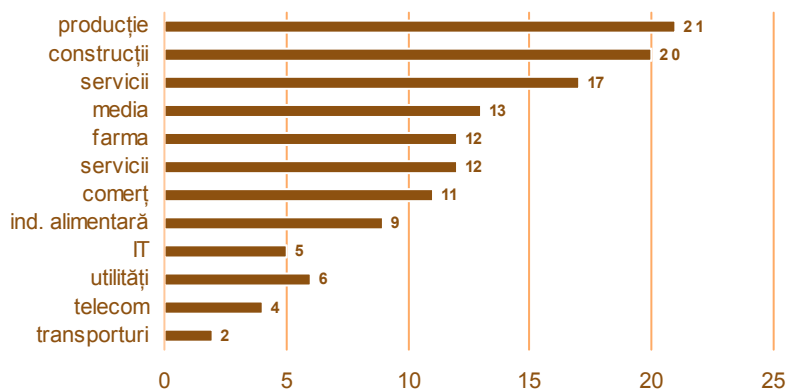
Cel mai dinamic sector de fuziuni și achiziții în 2006 a fost cel de producție cu 21 de tranzacții, menținându-și poziția de lider pe parcursul ultimilor 4 ani, urmat îndeaproape de construcții (inclusiv sectorul imobiliar) cu 20 tranzacții, serviciile financiare cu 17 tranzacții, media cu 13, farmaceuticele și serviciile, fiecare cu câte 12 tranzacții.

Cele mai semnificative achiziții de companii autohtone din acest an au fost achiziția de către Erste Bank a participației de 7.2% deținută de angajații BCR, estimat la aproximativ 543 de milioane USD, și achiziția de către Ranbaxy a companiei Terapia pentru o sumă de aproximativ 324 de milioane USD.

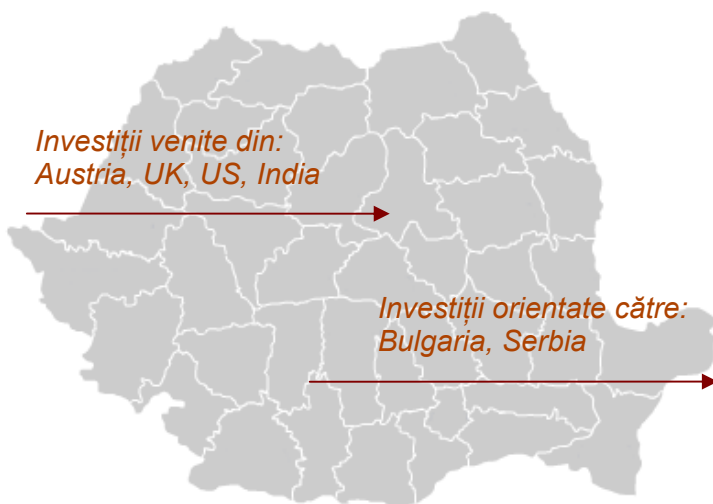
Cele mai importante achiziții de către companii românești ale unor companii străine în 2006 au fost achiziția de către Cuprom a RTB Bor (complex de mine și topitorii în Serbia) pentru o sumă de 400 milioane de USD și achiziția de către Petrom a rețelei de benzinarii OMV din Bulgaria pentru 284 milioane de USD.

Pentru 2007 se așteaptă o creștere a numărului de tranzacții de tipul fuziunilor și achizițiilor, în timp ce valoarea medie a tranzacțiilor ar putea fi mai scăzută datorită unor schimbări structurale ale tranzacțiilor mari din sectoarele de telecomunicații și bancar la tranzacții medii în diverse sectoare cum ar fi dezvoltările imobiliare, construcțiile, IT, media, industria alimentară și distribuția de farmaceutice.

Număr de tranzacții pe sectoare (132 tranzacții în România)

*Investiții venite din:
Austria, UK, US, India*

*Investiții orientate către:
Bulgaria, Serbia*

Rezultatele studiului: Privatizări

Activitatea în privatizare a scăzut în 2006 după o valoare maximă atinsă în 2005. Unele din motivele-cheie pentru această scădere sunt: stadiul avansat al procesului (început în 1993), întârzierile neașteptate apărute în procesul de privatizare al companiei Electrica Muntenia Sud și amânarea privatizării CEC.

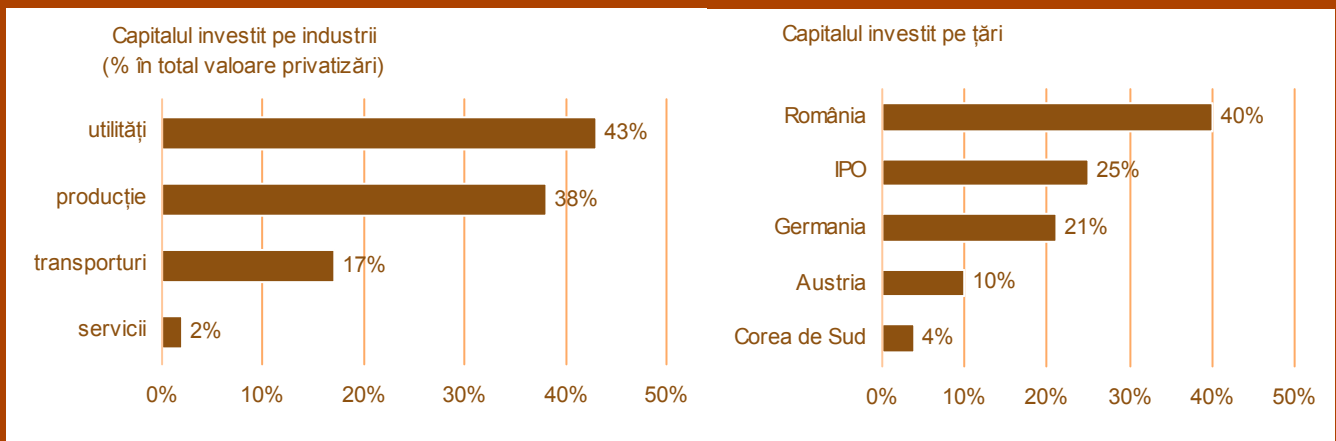
Pe parcursul anului au existat 11 tranzacții cu o valoare totală de aproximativ 113 milioane de USD.

Sectorul de utilități a atras cele mai mari investiții datorită listării la bursă a companiei Transelectrica, o acțiune care s-a dovedit a fi un real succes. Până la sfârșitul anului 2006, prețul acțiunilor aproape s-a dublat la Bursa Română de Valori. Investiții semnificative au fost atrase de către sectoarele de producție și transporturi, în timp ce sectoarele de servicii și construcții s-au

confruntat cu tranzacții având valori mai puțin substanțiale.

În 2006 capitalul românesc a fost un factor care a impulsionat privatizările. Angajamente relevante au fost atrase din partea investitorilor austrieci, germani și sud-coreeni.

Cu toate acestea, previziunile pentru 2007 sunt mai optimiste referitor la valoarea privatizărilor. În această privință, doar privatizarea companiei Electrica Muntenia Sud se așteaptă a fi încheiată la o valoare peste 800 milioane de EUR. Celelalte privatizări importante din sectorul energetic ce așteaptă să fie lansate în 2007 și 2008 sunt ceilalți trei distribuitori de energie electrică (Electrica Transilvania Nord, Electrica Transilvania Sud și Electrica Muntenia Nord) și cele trei complexe energetice (Rovinari, Turceni, Craiova).

Notă:

Această publicație conține informații obținute sau derivate dintr-o mulțime de surse publice. PricewaterhouseCoopers nu a căutat să stabilească dacă aceste surse sunt de încredere și nu a verificat informațiile. PricewaterhouseCoopers nu oferă nici o garanție (într-o manieră expresă sau implicită) referitor la acuratețea sau integralitatea acestei publicații.

PricewaterhouseCoopers (www.pwc.com/ro) oferă servicii de certificare specializată, consultanță fiscală și consultanță pentru afaceri pentru diverse ramuri industriale atât clienților din sectorul public, cât și privat. Cei peste 140.000 de angajați ai firmei din 149 de țări își valorifică gândirea și experiența pentru a propune soluții ce creează un climat de încredere și generează valoare pentru clienți.

© 2007 PricewaterhouseCoopers. Toate drepturile sunt rezervate. "PricewaterhouseCoopers" semnifică firmele membre ale organizației internaționale PricewaterhouseCoopers International Limited, fiecare dintre acestea fiind persoană juridică cu statut independent.

*connectedthinking este marcă înregistrată a PricewaterhouseCoopers.